

Мама оздравѣ за Великъ-день!

(Споменъ отъ Балканската война)

Клета буля Стоеница сѣ тѣжи, сѣ охка, сѣ плаче за мѣжа си. Цѣли нощи сънь не я хваща. . . , та ето три месеца писмо отъ него не е получила, всички жени, бащи получиха отъ своитѣ си писма, а само Стоеница всѣки день омиа прага на кметството, за да повтаря и потрета една и сѣща фраза: „нѣма ли и за мене отъ Стояна писмо?“ Дойде Великиятъ постъ, многоочакваното писмо пакъ не дойдѣ, клетата млада жена още повече заохка и запѣшка, почна често да плаче, горещи сълзи като бисери се търкаляха по бузитѣ ѝ. Колкото мѣже бѣха останали въ село зеха да оратъ свои и чужди ниви. А кой ще изоре Стояновитѣ ниви? Стоеница ходи отъ човѣкъ, на човѣкъ, праща известие на майка си, моли се да я съжалаятъ зарадъ четиритѣ ѝ дребни дечица, та да изоратъ и посѣятъ поне нѣколко отъ Стояновитѣ ниви. Дѣдо Петко се смили надъ нещастната жена, па, за да направи Божя работа, рече да изоре две, три Стоянови ниви. Буля Стоеница водѣше воловетѣ, а дѣдо Петко орѣше. Тая работа, която продължи цѣла недѣля, накара Стоеница да не мисли за мѣжа си, отишълъ на война и намиращъ се подъ Одринъ. . . Следъ оранъта тя заболѣ, баби и баячки почнаха да я цѣрятъ, даваха ѝ варено вино съ люти чушчици, слагаха ѝ краката въ врѣла вода, нищо не помогна. . . . Легна си

ротата жена и не стана отъ постелята цѣли петъ недѣли. . . , а децата ѝ, едно отъ друго по дребни, по-глупави, по-некадърни да си помогнатъ едно на друго, нѣмаше кой да ги преоблѣче, кой да ги срѣши, кой да ги нахрани, а съседки сегисъ-тогизъ идваха попостѣккваха огнецъ, правѣха постна манджица, прибираха децата вечеръ и имъ постиляха за спане. . . А болната не можеше всѣкога да яде, тя пиеше вода и рѣдко чай, защото нѣмаше около нея баби или булки да ѝ прислужватъ. . . Една нощъ Стоеница почна да бълнува, да вика, най-голѣмото ѝ дете се събуди и очудено, уплашено следѣше, какво говори мама му. . . „Иване, Иване бѣгай, чедо! нѣ, турци идатъ, нѣ, вижъ, вижъ. . . кervани минаватъ презъ наше село. . . Ами защо турци влѣзоха въ кѣщи? Стоянъ го нѣма да ги изгони? Той бие ли се съ тѣхъ или нейде тича подиръ говедата. . . Иване, изгони изъ кѣщи кравитѣ, цѣлата кѣща се изпълни съ крави и свине! Ехъ че кръшно хоро се залюлѣ въ нашия дворъ. Стани, чедо, стани, чедо, че се улови на хорото.“ Ето тъй несвързано бѣбрѣше цѣли часове болната, а детето Иванчо, още зора не пукнала, завтече се при съседката баба Нела да обади, какво е правила нощесъ болната му майка. . . Баба Нела е гледала какви не болни и, като пащала и видѣла много